

Thema's De Nieuwe Oase

Week 40 – Familie (28 september – 2 oktober)

Ieder mens heeft familie, niemand is alleen op de wereld. Bij sommigen is er een sterke onderlinge band, terwijl bij anderen het familiegevoel ontbreekt. De relaties binnen een familie kunnen ingewikkeld zijn. Rivaliteit kan in de weg zitten. Of het gevoel altijd de mindere te zijn. Scheidingen en ruzies laten scheuren na. 'Het Familiediner' laat zien hoe diep oud zeer kan zitten. In coronatijd zijn de tegenstellingen soms verergerd en in het huiselijk geweld toegenomen. Achter de voordeur is het niet altijd koek en ei...

Iedere familie heeft zijn eigen geschiedenis en soms ook zijn eigen geheimen. Er zijn familietrekjes, aanleg voor bepaalde ziektes of juist een talent, zoals bijvoorbeeld aanleg voor muziek.

Mensen hebben een bepaalde plek in de familie. Het is soms vreemd om te merken dat je stoere vader in de ogen van je ooms nog altijd het 'kleintje' is. Of hoe je moeder als oudste zich altijd overal verantwoordelijk voor voelt. Sommige mensen zijn de trots van de familie. Maar ook het zwarte schaap bestaat.

Als het goed is, kun je op familie rekenen. Daar zullen ze je altijd helpen. Soms hebben kinderen een peetoom of peettante. Dat hoeft geen bloedverwant te zijn. Dat laatste is trouwens niet altijd nodig om je familie te voelen. Vraag maar aan Nederlandse emigranten die merken dat ze uit hetzelfde nest komen. Of aan mensen met hetzelfde ideaal. Of voetbalfans die zich als één familie rond hun club scharen.

De eerste christenen voelden zich één grote familie. Het begint ideaal, later is er gedoe. Ook in een (biologische) families kan er een hoop gedoe zijn. In de familiegeschiedenis van aartsvader Jacob zie je dat op allerlei manieren terug.

Week 41 – Kapot (5 – 9 oktober)

Waarom maken we graag iets kapot, vernielen jongeren bushokjes, is het geluid van rinkelend glas opwindend, of een brand die alles in de as legt? Vaak zoeken woede en frustratie een uitweg in vernielingen en realiseert de dader zich op dat moment niet wat de gevolgen zijn. Maar hoe ouder je wordt, hoe groter het besef van kwetsbaarheid.

De pandemie waarin we nog altijd leven wordt veroorzaakt door een virus dat in het menselijk lichaam heel veel kapot kan maken. Kunnen mensen die ziek zijn geweest weer helemaal herstellen?

Het leven is kwetsbaar. Wijzelf, dieren, de natuur. Maar ook: relaties, culturen, geluk – alles kan kapot en gaat ook kapot. Expres of per ongeluk. Scherven brengen geluk, zeggen ze. Is dat zo?

Kapotte spullen worden tegenwoordig vaak meteen weggegooid, maar er zijn alternatieven. Denk aan repaircafé's en hergebruik. Maar dat is niet altijd mogelijk. Dus is er een afvalprobleem. Sommige spullen zijn nu eenmaal niet meer te repareren. Ook sommige relaties blijven voor altijd verbroken. Maar ook op dat gebied is er soms toch wonderbaarlijk herstel (waar je wel hard voor moet werken).

Koning Nebukadnessar droomt over de wereldmachten die onderuitgehaald zullen worden door Gods rijk. Met vereende krachten wordt de verwoeste stadsmuur van Jeruzalem hersteld. Jona wil dat Ninevé verwoest wordt, maar God is milder. De kapotte relatie tussen Jakob en Esau blijkt na jaren weer geheeld. En de Filistijnen gooien hun eigen glazen in door waterputten te vernielen.

Week 42/43 - Dat botst! (wisselweek herfstvakantie 12 – 16 oktober/19 – 23 oktober)

Het botst in de wereld. Tussen landen of bevolkingsgroepen. Tussen geloven of tussen mensen met hetzelfde geloof. Kom niet aan heilige huisjes! Het botst als je tegen de principes van je ouders aanschopt of tegen de schoolregels ingaat. Hoe hard speel je het? Moet je conflicten met geweld oplossen of kun je ze beter vermijden? Kan dat? Of ontkom je er niet aan dat mensen met elkaar botsen?

Dit thema is ontleend aan de bijbelse verhalen over Jezus en zijn confrontaties met de religieuze leiders van zijn tijd. Wanneer Jezus een verlamde man zijn zonden vergeeft en geneest, kan dat helemaal niet door de beugel. Die denkt zeker dat hij God zelf is! Maar het werkt wel... De keus van de mensen met wie Jezus omgaat, leidt tot irritatie en gemopper. Wie met pek omgaat... Maar Jezus vindt juist dat zij hem het meest nodig hebben. Op allerlei manieren komen de tegenstellingen tussen de kijk van Jezus en de gevestigde religie aan het licht. Een genezing op de sabbat kan natuurlijk niet, maar Jezus snoert de Farizeeërs de mond. Hij stoort zich aan nepvroomheid en stelt dat aan de kaak.

Actuele aspecten

Week 44 - Hoe ver ga je? (26 – 30 oktober)

Jongeren willen dingen uitproberen en soms gaat dat te ver. Maar wat is te ver? Waar jij de grens trekt, wordt bepaald door je cultuur, opvoeding, levensbeschouwing en geloof. Maar pesten gaat te ver, vindt iedereen. Alleen: waar ligt de grens tussen pesten en een plagerijtje? En hoe ver ga je als je iemand in bescherming neemt? Mag je dan liegen? Of ook geweld gebruiken? En mag je schieten op een inbreker? Er zijn mensen die daardoor in de gevangenis belanden. Hoe ver ga je in ethische kwesties? Met euthanasie of abortus? Mag je dat zelf weten, of moet de overheid de grenzen bepalen? En hoe ver gaan we bij het knutselen aan genen of het kweken van embryo's voor onderzoek? Of het vergoeden van dure medicijnen? Vaak hoor je dat internet of camera-opnames onze privacy aantasten. Van sommigen mag dat: 'Ik heb niets te verbergen.' Voor anderen gaat dit te ver. In hoeverre mag men kledingregels stellen? Gaat het te ver als de overheid regels stelt tegen de verspreiding van corona? En ga je te ver als je je daar niet aan houdt?

Abraham is best iemand die ver is gegaan. Hij laat het oude vertrouwde achter zich en gaat een volkomen nieuw leven tegemoet. Om zijn eigen hachje te redden, zegt hij dat zijn eigen vrouw zijn zus is. Daardoor belandt zij in een harem. En hoever ga je als het beloofde kind maar niet komt? Wacht je af of help je het lot (of God) een handje bij een andere vrouw? Hagar en Sara gaan heel ver in hun ruzie. En hoever ga je in je geloof? Abraham gaat tot het uiterste en is zelfs bereid zijn eigen zoon te offeren.

Week 45 - Bedankt! (2 – 6 november)

Dankbaar zijn voor het leven en alles wat je krijgt, hoort bij het geloof. Het is ook een levenskunst: niet alles als vanzelfsprekend ervaren of denken dat je er recht op hebt. Een bedankje krijgen als je iets voor een ander doet, is fijn. Jammer dat niet iedereen de moeite neemt! Omgekeerd verwachten mensen soms te snel een bedankje. Dat is niet altijd nodig. Een gevoel van dankbaarheid kan ook veel later komen. Na verloop van tijd besef je pas hoe belangrijk iets voor je geweest is. Pas later besef je wat iemand voor je gedaan heeft. Maar op het moment zelf zie je dat niet.

Moeten bedrijven en werknemers dankbaar zijn voor de coronasteun van de overheid? Of is dat niet meer dan normaal om de economie te redden.

Soms krijg je stank voor dank. Een andere keer is er het gevoel dat niets goed genoeg is om iemand te bedanken: zo waardevol is wat je kreeg. Fijn als er dan gezegd wordt: 'Niets te danken!' En nog fijner als dat niet uit beleefdheid is, maar echt gemeend.

Dankbaarheid is een bijbels kernbegrip. Verhalen waarin dit een rol speelt zijn bijvoorbeeld: Abigaël die de ondankbaarheid van haar man goedmaakt en David is haar daar dankbaar voor. Voor het binnengaan van Kanaän benadrukt Mozes dat de luxe van straks niet vanzelfsprekend is: het is iets om dankbaar voor te zijn. Jezus wijst erop dat je geen bedankje hoeft te verwachten voor je goede gedrag. Want dat is normaal. Na een genezing door Jezus neemt slechts één op de tien mensen de moeite om terug te komen voor een bedankje.

Week 46 - Risico nemen (9 – 13 november)

Leven zonder risico te nemen bestaat niet. Alleen al de deur uitgaan betekent kans op een ongeluk. En dan gebeuren de meeste ongelukken ook nog in je eigen huis... Hoe zou je je ooit kunnen verzekeren tegen ieder denkbaar risico? Dus gokken we het er maar op. Maar hoe groot mag een risico zijn om het nog verantwoord te nemen? Fietsen als het glad is op straat gaat nog, maar zonder licht rijden op een donker landweggetje is vragen om ongelukken. Toch moet je soms risico's nemen om te bereiken wat je voor ogen staat. Om iemand anders te redden of te beschermen of niet in de steek te laten. Pas later besef je soms welk risico je liep. Hoe zou dat zijn voor mensen die voor hun beroep grote risico's nemen, zoals brandweerlieden, dakdekkers of oorlogsjournalisten? Of mensen die lijken te kicken op risico's, zoals bergbeklimmers? Denk ook aan de werkers in de zorg, die het grootste risico lopen om besmet te worden met het coronavirus omdat zij gesmette patiënten moeten verzorgen.

Bijbelverhalen waarin risico's een rol spelen: Om Laban te overtuigen zegt Jakob dat degene bij wie Labans godenbeeldjes gevonden worden, niet in leven mag blijven. Dit soort ondoordachte en stellige uitspraken is knap link! Rachab gokt het erop en verstopt de spionnen die bij haar aankloppen, in de hoop dat ze niet gesnapt zal worden. Later wordt haar leven gespaard. Daniël laat zien dat hij op God vertrouwt door de leeuwenkuil te riskeren. David snijdt met kloppend hart een stuk van Sauls mantel af. Stel je voor dat Saul het merkt, dan is hij er geweest! En als zijn vriend Lazarus is overleden wil Jezus terug gaan naar Judea, maar het risico is groot dat hij zal worden gestenigd.

Week 47 - Daar heb ik recht op (16 – 20 november)

‘Omdat ik er recht op heb,’ zeggen mensen als je vraagt waarom ze een hoger salaris eisen of meer zakgeld. Vanzelfsprekend hebben ze recht op de beste behandeling in het ziekenhuis. En recht op inspraak, het recht om te staken, recht op leuk werk, recht op geluk. Soms vraag je je af of deze mensen niet doorslaan. Want heb je echt recht op geluk? Of heb je mazzel als je gelukkig bent, en ben je aan jezelf verplicht om je daarvoor in te spannen? Rechten en plichten horen bij elkaar, maar die laatste worden weleens vergeten. Sommige rechten botsen: je hebt het recht om in een benzine-slurper te rijden, maar een mens heeft ook recht op schone lucht. Je kunt afzien van je rechten. En je kunt het recht in eigen hand nemen, al geeft dat vaak ellende.

Het is goed om te weten dat je rechten hebt én dat anderen die ook hebben. Mensen moeten die rechten respecteren. Ook kinderen hebben speciale rechten. NB: op 20/11 is het de dag van de Rechten van het Kind. En zijn de mensenrechten universeel?

Heb je recht op gezondheid? Of op goede gezondheidszorg? Heb je recht op een vaccin en wat te doen als er te weinig van zijn?

Dit thema komt mooi naar voren in Jezus’ gelijkenis van de weduwe die onrecht aangedaan wordt en voor haar recht blijft opkomen. Naäman meent dat hij recht heeft op de beste behandeling, maar hij moet die arrogantie juist afleggen. Paulus die gemarteld dreigt te worden, wijst op zijn burgerrechten. In een andere situatie laat hij zien dat je ook kunt afzien van bepaalde rechten. Hij voelt zich vrijer als apostel als hij niet betaald wordt.

Week 48 – Moe (23 – 27 november)

Niet alleen oude mensen zijn wel eens moe, ook als scholier kun je je uitgeput voelen. Soms is dat snel opgelost met wat langer slapen. Dan heb je gewoon te laat gefeest of ben je te lang doorgegaan op je computer. Maar soms helpt slapen niet: dan blijft die vermoeidheid maar in je lijf of in je hoofd. Dan ben je moe van de zorgen. Dan ben je rusteloos omdat je niet goed weet wat je wilt. Of dan ben je moe omdat je niet kunt voldoen aan je eigen verwachtingen of die van anderen. Je kunt ook moe zijn door een ziekte. Of zelfs moe van de herfst en de korte dagen, omdat je verlangt naar warmte en zon. Wie moe is, wordt humeurig of emotioneel. Mensen die moe zijn, nemen soms niet de beste beslissingen. Maar lekker moe zijn, bestaat ook. Dat voldane gevoel na het sporten, waar je lekker op slaapt. Of de voldoening van een taak die af is. Inspanning kan ook energie opleveren.

Moe word je, wanneer je zo veel te doen hebt dat het werk je overspoelt, zoals bij Mozes die daarom een helper moet aanstellen. Of wanneer je maar wat ronddwaalt in het leven, zonder coach en doel. ‘Komt allen tot mij die vermoeid zijn en onder lasten gebukt gaan,’ zegt Jezus en hij legt uit dat zijn manier van geloven rust geeft. De profeet Jesaja wijst erop dat God een krachtbron is voor wie moe zijn. Want anders dan mensen raakt God niet uitgeput.

Week 49 - Dat is traditie (30 november – 4 december)

Ieder volk, ieder land, iedere familie en zelfs ieder gezin heeft eigen gebruiken. Kijk maar eens naar al die verschillende feesten op de wereld en de manier waarop die gevierd worden. In familieverband kan het een traditie zijn om kerst gezamenlijk te vieren. In het ene gezin is het een must om slingers op te hangen bij een verjaardag, in het andere wordt uitgebreid sinterklaas gevierd met surprises en gedichten.

Hoe gaat dat allemaal met de feesten, nu er door de coronacrisis zoveel niet mag? Juist familiebijeenkomsten en grotere festiviteiten zijn gevaarlijk, zeggen ze.

Tradities verbinden maar zijn soms ook een bron van onenigheid. De een hecht er aan, de ander wil er juist vanaf. Contact met buitenstaanders maakt dat je anders naar je eigen tradities gaat kijken. Denk aan de discussie over Zwarte Piet. Er zijn langzamerhand heel wat instellingen die Zwarte Piet in de ban hebben gedaan. Terwijl er ook heel wat mensen de traditie van Zwarte Piet willen behouden.

Oude gebruiken verdwijnen soms geruisloos, nieuwe ontstaan. Tradities bieden houvast. In godsdiensten spelen ze een belangrijke rol.

Wie uit een andere cultuur komt, moet soms hobbels nemen om zijn of haar eigen traditie te kunnen volhouden. Hoeveel ruimte is er in Nederland voor andere tradities?

Er spelen heel wat tradities een rol in de Bijbel. De instelling van het Poerimfeest, bijvoorbeeld, bedoeld om te herdenken. In Nehemia wordt een oude traditie herontdekt. Laban doet een beroep op de traditie om zijn oneerlijkheid te verklaren. Dat roept de vraag op hoe waardevol een traditie is die mensen ongelukkig maakt. Tradities worden soms omgebogen, zoals het Joodse Pèsachmaal dat bij Jezus een nieuwe invulling krijgt. Vasthouden aan eigen tradities in een vreemd land is lastig. Allochtoon Daniël moet eerst vooroordelen ontzenuwen.

Actuele aspecten

Week 50/51 Tussen licht en donker (7 – 18 december)

Om de grens tussen donker en licht te bepalen, tussen dag en nacht, gebruikte men vroeger twee draden. Als je geen verschil meer zag tussen een zwarte en een witte draad, dan was de dag ten einde – voor degenen die zich aan de Sabbat hielden een belangrijk houvast! Kerstmis is niet zomaar het christelijke lichtfeest bij uitstek, al heb je ook bijvoorbeeld een paaskaars. Het is de donkerste tijd van het jaar en dan mis je het licht van de zon het meest, op onze breedtegraad althans. De kaarsen in huis, de lichtjes op straat maken duidelijk dat we naar het licht verlangen.

Er zit een letterlijke kant aan dit thema: lichtjes, kaarsjes en het aantal uren dat de zon schijnt. Inclusief lichtvervuiling. Maar er zit ook een overdrachtelijke kant aan: als mens leef je op de rand van licht en donker. Je bent nooit helemaal goed of helemaal slecht, ook al wil de filmindustrie je dat soms wel doen geloven.

Die twee kanten komen beide terug in het oude spreekwoord 'Het is beter een kaars aan te steken, dan de duisternis te vervloeken.' Mensenrechtenorganisatie Amnesty International heeft dat niet voor niets als motto gekozen.

Dit is het kerstthema met aandacht voor de geboorteverhalen uit Lucas. Maria die het licht ziet en de engelen die zingen voor de herders op het veld omgeven door een groot licht. De geboorte van het kerstkind, dat het licht der wereld wordt genoemd. Maar dat licht schijnt in het duister van de nacht.

Het thema van de kerstviering sluit op dit thema aan en gaat dieper in op de aspecten donker en licht..